

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää ja pesien hävittämistä

Hakija

Kivimiehen Helmi Oy

Asia

Lupahakemus tervapääskyn (*Apus apus*) pesinnän estämiseksi ja pesien hävittämiseksi purettavasta rakennuksesta kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi ajalla 20.12.2024-30.4.2025 Espoossa, Uudellamaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa hävittää kiinteistöllä Kiviniemen Helmi Oy sijaitsevasta rakennuksesta sen välikattotilassa sijaitsevat tervapääskyjen pesät ja sulkea välikattoon menevät tuuletusaukot verkolla LSL 70 §:n 1. ja 3. momentin mukaisista rauhoitussäännöksistä huolimatta.

Hakemuksen kohteena olevalla tontilla sijaitsee useista eri vuosikymmenillä rakennetuista rakennusosista koostuva rakennuskokonaisuus, joka on joulukuuhun 2023 saakka ollut Senaatti-kiinteistöjen omistuksessa ja Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) käytössä. Kiinteistön nykyisellä omistajalla on vireillä kaavamuutoshanke, jolla tämä alue muutettaisiin pääosin asuinrakennuskäyttöön.

Poikkeamispäätöstä edellyttävä rakennusosa on rakennettu vuonna 1968 ja se on nykyisessä asemakaavassa määritelty suojeltavaksi rakennukseksi, mutta se on tällä hetkellä niin huonokuntoinen, että kaavamuutoksen yhteydessä rakennus on esitetty purettavaksi. Ellei tätä osaa kaavamuutoksesta hyväksytä, olisi tämän rakennusosan todennäköisin käyttötarkoitus tulevaisuudessa täydellisen peruskorjauksen jälkeen toimisto- tai asuinkäyttö. Kaavamuutosehdotus on ollut Espoon kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä ensimmäisen kerran 11.12.2024. Kaavaehdotus oli nähtävillä 17.2.-18.3.2025, ja kaavaselostuksesta ilmenee, että entisen Geologian tutkimuskeskuksen päärakennuksen kokonaisuudesta on suunniteltu purettaviksi 1950-luvun jälkeen tehdyt laajennukset ja 1950-luvulla rakennettu matalampi siipi.

Tervapääskyjen pesinnät hakemuksen kohteena olevassa rakennuksessa on todettu alueen kaavamuutoksen yhteydessä Faunatica Oy:n tekemässä 21.10.2024 päivätyssä luontoselvityksen päivityksessä.

Poikkeamishakemuksen kohteena olevasta rakennuksesta on teetetty kuntotutkimus ja kartoitus 8.3.2013 ja julkisivun kuntotutkimus 31.1.2013. Kuntotutkimusraportissa todetaan, että muurattujen tiilijulkisivujen kunto on vielä tyydyttävä, mutta niiden kunto heikkenee. Niiden lämmöneristyskyky on huono ja muurauksissa on mikrobikasvua. Julkisivut kannattaa kunnostuksen sijaan uusida, jolloin samalla lisätään lämmöneristystä ja parannetaan yksityiskohtia. Raportissa suositellaan uusimaan myös ikkunat, alapohja, salaojat ja pohjaviemärit. Rakennuksen alapohjassa on todettu kosteusvaurio ja mikrobikasvustoa, samoin maanpaineisiin sisäpuolella olevissa verhomuurauksissa. Rakennuksen lämmöneristyksen on todettu olevan heikko. Raportissa suositellaan harkitsemaan peruskorjauksen sijaan myös rakennuksen purkamista ja uusimista.

Hakija toteaa myös, että kuntoraportin laatimisen 2013 jälkeen rakennuksen kunto on edelleen heikentynyt merkittävästi, koska mitään saneeraustoimenpiteitä ei sen jälkeen ole tehty.

Vuonna 2019 laaditusta haitta-ainetutkimuksesta selviää, että useat tämän hakemuksen kohteena olevan rakennuksen rakenteet ja rakennusosat sisältävät asbestia sen eri muodoissa. Hakemuksen kohteena olevat tervapääskyjen pesäpaikat sijoittuvat alueelle, jossa tulevat korjaus- ja saneeraustyöt joudutaan tekemään ns. "asbestipurkuna" työkohteena osastoimalla ja alipaineistamalla tai muulla kohteeseen soveltuvalla asbestipurkumenetelmällä siten, kun myöhemmin laadittavassa turvallisuussuunnitelmassa tarkemmin esitetään.

Poikkeamishakemuksen kohteena olevan rakennuksen tulevaisuudella on kolme vaihtoehtoa: 1) Jos kaavamuutoksen seurauksena asemakaavan mukainen suojelumääräys poistetaan, niin rakennus on mahdollista purkaa; 2) rakennus saneerataan asunnoiksi tai toimistokäyttöön ja 3) rakennukselle ei tehdä mitään, jolloin se rapistuu paikoilleen. Vaihtoehto 1 eli purkaminen johtaa tervapääskyn pesien tuhoutumiseen. Vaihtoehdossa 2 taas edellä kuntoraportissa esitetyn mukaisesti niin julkisivun uusiminen kuin välikaton peruskorjauskin edellyttäisivät myös pesien poistamista. Vain kolmannessa vaihtoehdossa pesät voisivat jäädä paikoilleen.

Jos tervapääskyn pesien poistamiselle ei myönnetä poikkeamislupaa, se johtaa tosiasiassa siihen, että rakennukselle ei voida tehdä mitään tarvittavia korjaustoimenpiteitä, joten se muuttuisi jo lähitulevaisuudessa rakenteiltaan vaaralliseksi yleisen turvallisuuden kannalta. Julkisivun korjaamisen estyessä seinistä alkaa irrota merkittävää vaaraa aiheuttavia kappaleita. Samoin tyhjiillään oleviin rakennuksiin päätyy usein asiattomia henkilöitä, jotka voivat loukkaantua talon rakenteiden rapistumisen vuoksi.

Toisaalta taas rakennusta ei voida ilman saneerausta käyttää asumis- tai toimistotarkoituksiin asumisterveyden vaatimukset täyttävällä tavalla. Rakennuksessa havaitut mikrobivauriot ja lukuisat haitta-aineet (mm. asbesti) ovat vaarallisia ihmisten terveydelle ja yläpohjan toimimaton LVI-järjestelmä voi taas johtaa terveyttä vaarantavaan sisätilojen homeutumiseen. Kuten liitteenä 3 olevissa kuntoraporteissa on jo vuonna 2013 todettu, vaihtoehdossa 2 kansanterveydelliset syyt eli esimerkiksi pelkästään asbestin poistaminen edellyttävät pesien tuhoamista rakennuksen välikatosta. Edellä selostetut rakennuksen olosuhteet johtavat siis siihen, ettei terveellistä ja turvallista vaihtoehtoista ratkaisua pesien poistamiselle ole olemassa.

Tervapääskyjen suotuisan suojelun taso ei hakijan näkemyksen mukaan vaarannu, kun pesien poistaminen tapahtuu pesimäkauden ulkopuolella ja hakija on valmis toteuttamaan poistettavien pesien tilalle tarvittavan määrän korvaavia pesäpönttöjä. Pönttöjä asennettaisiin hakemuksen kohteena olevan rakennuksen viereiseen, joka tapauksessa säilytettävään rakennukseen, joten ne pysyisivät tällä paikalla, vaikka nykyisten pesien rakennus purettaisiinkin. Pönttöjä asennettaisiin liitekuvan mukaisesti Faunatica Oy:n raportissa esitetty maksimimäärä eli 40 kappaletta. Hakija toivoo pääsevänsä tekemään toimenpiteitä ennen vuoden 2025 pesimäkautta.

Määräykset, joita hakemus koskee

Tervapääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kielto on voimassa pesimäajan ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytettävästä pesästä. Tervapääsky

käyttää samoja pesiä toistuvasti. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehtot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan tervapääskyjen häirintään pesintää estämällä sekä pesien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 30.4. asti.
- 2 Tällä luvalla saa estää tervapääskyjen pesinnän ja hävittää kaikki niiden pesät hakemuksen mukaisesta rakennuksesta.
- 3 Keinopesät (vähintään 40 kpl) tulee sijoittaa paikoilleen ennen pesimäkautta 1.5.2025 mennessä. Pesien sijoittelussa tulee huomioida lajin pesimäbiologia.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/9042/2024 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä 1) tehdyt toimenpiteet ja niiden toteuttamisajankohta, 2) keinopesien määrä ja sijainti sekä 3) pesivätkö pääskyt keinopesissä.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Hakemuksen mukainen rakennus on esitettyjen selvitysten perusteella niin huonossa kunnossa, että sen turvallista ja terveyttä vaarantamatonta käyttöä varten rakennuksen purkaminen tai remontoiminen on välttämätöntä. Rakennusta ei voida jättää nykyiseen kuntoon, sillä mikäli toimenpiteitä ei tehdä, rakennus aiheuttaa turvallisuusriskin myös esim. rappeutuvista seinistä irtoavien kappaleiden irrotessa ja pudotessa. Ongelmaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin pesien hävittäminen, koska toimenpiteitä ei ole mahdollista tehdä pesäpaikkoja säästäten.

Päätöstä ei ole sidottu vireillä olevan asemakaavan lainvoimaisuuteen tai rakennuksen purku/saneerauslupaan, koska on ilmeistä, että hakemuksessa esitetyt toimenpiteet on välttämätöntä toteuttaa, eikä pesiä ole näin ollen mahdollista säilyttää. Pääskyjen ohjaamiseksi korvaaville pesäpaikoille jo ennen purku- tai korjaustoimenpiteiden aloittamista lupa on myönnetty pesinnän estämiseen ennen vuoden 2025 pesimäkauden alkua. Tällä pyritään ehkäisemään lintujen hakeutuminen keskelle työmaata etsiessään tuttuja pesäkoloja.

Ehtojen mukaisesti hakijan tulee sijoittaa pääskyille vähintään hävitettyjä pesiä vastaava määrä keinopesiä, jotta pääskyillä on edelleen mahdollisuus jatkaa pesintää alueella. Tästä syystä arvioidaan, ettei rakennustoimenpiteiden seurauksena tapahtuva pesäpaikkojen hävittäminen vaaranna lajin suotuisan suojelutason saavuttamista. Lupaehtojen mukaan keinopesien sijoittelussa on huomioitava lajin pesimäbiologia. Keinopesien löytymistä voi myös edesauttaa soittamalla pesien läheisyydessä pääskyjen ääniä niiden saapuessa muutolta.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Tervapääskyjen pääsy pesäpaikoille tulee voida estää ennen pesinnän alkamista, jotta pääskyt voidaan ohjata korvaaville pesäpaikoille ennen rakennuksen purkamista tai korjaamista. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija Porramo ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.lansi-uusimaa@poliisi.fi

Espoo kirjaamo@espoo.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry uusimaa@sl.fi

Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry. suojelusihteeri@tringa.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/9042/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/9042/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 26.03.2025 09:36

Ratkaisija Aalto Tapio 26.03.2025 09:46

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42069

Telefax: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.